

Sokağın Sesi

Gül Yücel

Kent yaşamında sınırların en kalın çizilmiş olanıdır sokaklar. Gerisinde biz ve yaşadıklarımız kalır. Binalar ile yol arasında ise daracık bir izdir yürüyebildiğimiz sadece.

Binlerce yılın birikimi, kimi zaman da yorgunluğu düşer sokaklara. Her şey üst üste yığılıdır, başka bir ifade bulur yaşayanlarda. Bazen de dünden bugüne oluşur sokak, geçmişin izi olmadan.

Sokaklar, içinde yaşayanların sesidir aynı zamanda. Kimileri için geçim kaynağı, çoğu çocuk için de oyun alanıdır. Bazen de sokak bir mola yeridir, gelip geçenin önünde geçmişe yolculuk yapılı.

Günlük yaşantının sokağa taşıdığı yerlerden, sessiz ve terk edilmiş arka sokaklara kadar uzanan sokak yolculuğu, yaşamın içinde, bazen de tarih içinde yapılan yolculuktur. Bizi bazen yüzlerce yıl geriye, bazen de bilemediğimiz bir zaman dilimine taşır.

Sakinleri çoktan gitmiş, başka kentlerin sokaklarında şimdi. Çiçek gibi rengârenk açmış sokağı sınırlayan evler. Sokakta yaşayanların dileği, yemyeşil bir bahçe bu daracık sokakta.

“Yeşile hasret bir sokağım, bin bir çeşit renkle bezense de çevrem, yine de toprağın derinliklerinde hayat bulmak istiyorum” diye rengiyle ses veriyor sokaklar. Yemyeşil bir halı olmuş evlerin arasında, özenmiş kırlara, kaplanmış baştanbaşça çimenle.

Eskiden derenin kenarında ışıltılı suyu seyrediler, dinlerdik çağlıtısını ağaçların gölgesinde yaz boyu... Şimdi evimizin önünde, kapımız suya açılıyor doğrudan. Çaresiz beklemedeyiz duvar dibinde...

“Direneceğim, fırtına da olsa tüm gücümle ayakta duracağım. Kar kaplamış pencereden göremesem de sokağı, hep burada olacağım.

Beni ayağa kaldıran ustalarım şimdi burada olmasa da, güzel köşe odamda sokağı izlemese de geçmişteki sakinlerim, yine de ayakta kalacağım geçmişi hatırlatmak için” diyor kentin geçen yüzyıldan kalan sokağında.

4

Caddeler genişledikçe, kenarında yürüyenlere kalan yer de daralır, kıyısında kalır iyice. Bazen yanına bir yol daha eklenir, artık iyice küçülür kenarında yürüyenlerin yolu.

Yoldan büyük homurtuyla hızla gidip gelen araçlar o kadar küçülsün ki, sokaklar bomboş olsun.

5

Evimin bahçesine oturduğumda bütün sokağı görürüm. Bilirim ne zaman, nereye, kim gelir, kimler geçip gider bu sokaktan.

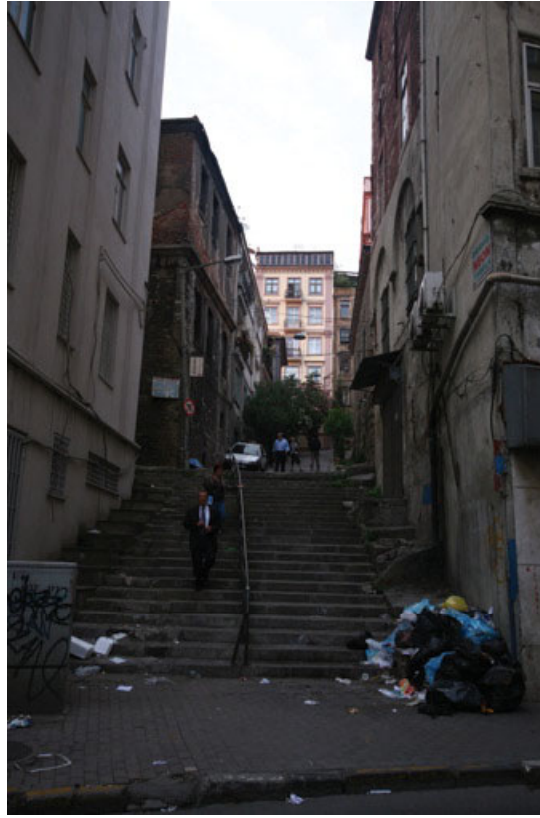
Evim sokağın içinde, sokak evimin başköşesindedir.

6

Hep bu sokaklarda koşturduk. Kaldırımın ucundaki bu sokak yaşadıklarımızın tanığı.

Geçmişten bir duvar, sırtımızı yaslıyor güvenle. Sokağı seyrederken geçmişi hatırlıyoruz tek tek...

7

Merdivenleri inmek kolaydır, güzel bir manzara da varsa karşımızda, keyifle ineriz basamakları. Sokak merdiven olmuş, koşturuyor, başka sokaklarla buluşmaya...

Koşturmaca ile geçen uzun bir günün sonunda birikmişler yığılır sokağın yanı başına.

8

Yol ayrımı karar vermeyi gerektirir. Gideceğimiz yeri tam kestiremiyorsak zorlanınız.

Bir yanı çok eskilerden, tanımasak da izleri bugüne taşınmış, okuyoruz duvarlarından. Öbür yanı ise iz bırakmadan sokağı sınırılıyor sadece.

Sokağın yolu kimi zaman geçmişten kalan bir mezarlığa, bazen de binlerce yıllık bir surun kıyısına düşer. Sokak bazen çıkmaza girer, kapanır, göndermez kimseyi.

Çoğu zaman otomobiller geçer, çok seyrek de bisikletliler bırakır kendini, pedal çevirmeden yokuştan aşağı. Hep çocuklar oynar sokağın ortasında gün boyu. Sokağı şenliğe dönüştüren ise evlerin penceresinden dizi dizi asılan rengârenk çamaşırlardır hep.

Yan yana dursam da aradan ağaçlar başını uzatabilmeli. Kendimi gösterebilmeliyim her yerden. Resim gibi izlenebilmeliyim, içinde bin bir hikâye ile. Sokak boyunca yürüyenler geçmişten hikâyeleri okuyabilmeli yol boyunca.

Gül Yücel, Mimar

Fotoğraflar:

1. İbrahim Aysıl, "Renkli Yokuş", Fener, İstanbul, 2006 (Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi Arşivi).
2. Aziz Çataltepe, "Edirne'de Su Baskını", 2005 (Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi Arşivi).
3. Yüksel Demir, Balat, İstanbul, 2003 (Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi Arşivi).
4. Ümit Elgin, Gökdere, Bursa, 2008.
5. Osman Karadeniz, İstanbul, 2008.
6. Tamer Dikmenler, "Sokakta Oturan Yaşlılar", Ayvalık, 2005 (Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi Arşivi).
7. Osman Karadeniz, İstanbul, 2008.
8. Gülnur Beşçeli, Antakya, 2006 (Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi Arşivi).
9. Gül Yücel, Eyüp, İstanbul, 2009.
10. Turhan Şeref Ener, "Battaniye Sokak", Samatya, İstanbul, 2006 (Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi Arşivi).
11. Bora Beniç, "Evler, Sokaklar ve İnsanlar", Safranbolu, 2006 (Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi Arşivi).

The Sound of the Street

Out of the places we live, the street is the most important network within the city. It is also a space for the interrelated lives. It is mostly a playground for children and sometimes a stop for rest. The characteristic of a settlement is reflected on the street. The cities we are living in are woven by many streets some of which are breathing through gardens, and some of which are so narrow that the sun hardly reaches them. A street is a living space on its own. Although the ones change living in the houses on it, the street collects the traces of them in time.